

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Kateřiny Čuhelové, Ph.D., a soudců Mgr. Ivy Krejčířové a JUDr. Michala Rýšky ve věci

žalobce: **V. S.**, narozený dne XXXX
bytem XXXX, XXXX

proti
žalované: **M. R.**, narozená dne XXXX
bytem XXXX, XXXX

o ochranu osobnosti,

o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Břeclavi č. j. 6 C 180/2016-27 ze dne 19. října 2017

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se **potvrzuje**.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení do 3 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí částku 465,87 Kč.

Odůvodnění:

1. V záhlaví označeným rozhodnutím soud prvního stupně zamítl žalobu, aby byla žalovaná povinna zdržet se tvrzení o tom, že žalobce dluží bratru O. S. vypůjčené peníze (I. výrok). Současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (II. výrok). Soud prvního stupně vzal za prokázané, že žalovaná dané tvrzení učinila dne 12. 5. 2016 v pozici svědkyně při jednání Okresního soudu v Břeclavi ve věci sp. zn. 6 C 61/2014. Námitce žalobce, že mu byl bratrem O. dluh odpuštěn před smrtí při návštěvě v XXXX, soud prvního stupně nepřítakal s poukazem na

výslech družky zemřelého O. S. ve věci sp. zn. 6 C 61/2014. Jako jediný důkaz uváděl žalobce výpověď své manželky o tom, že mu byl dluh na hody bratrem oduštěn, čemuž soud prvního stupně „nepřisvědčil“ a žalobu zamítl, a to i vzhledem k tomu, že dané tvrzení žalovaná vyřkla jako svědkyně nikoli před větším okruhem osob. Okolnosti, za kterých k předmětnému výroku došlo, byly tedy zanedbatelné.

2. Proti rozsudku soudu prvního stupně podal žalobce odvolání. V něm uvedl, že žalovaná lhala, k čemuž k důkazu navrhl účty bratra a paní P. Svým odvoláním se proto domáhal změny rozsudku vyhověním žalobě.
3. Žalovaná navrhla potvrzení napadeného rozsudku s tím, že před soudem mluvila pravdu a žalobci bratr dluh neodpustil.
4. Krajský soud v Brně jako soud odvolací (§ 10 o.s.ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno k tomu oprávněným subjektem (§ 201 o.s.ř.), směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné (§ 201, § 202 a contr. o.s.ř.), a bylo podáno včas (§ 204 odst. 1 o.s.ř.), v souladu s ustanovením § 212 a § 212a odst. 1 o.s.ř. přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení mu předcházející v rozsahu napadeném odvoláními i nad rámec odvolacích důvodů, a dospěl k závěru, že odvolání žalobce je nutno přítit důvodnost.
5. Rozsudek soudu prvního stupně je věcně správný, byť z poněkud jiných důvodů, než o které opřel soud prvního stupně své rozhodnutí. V zájmu předvídatelnosti byl s těmito důvody žalobce při jednání odvolacího soudu seznámen a zůstal k nim bez vyjádření.
6. Právní rámec věci je s ohledem na datum vytykaného zásahu představován režimem zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o.z.“), *in concreto* § 81 odst. 1, 2 o.z. (ochrana osobnosti člověka) a § 82 odst. 1 o.z. (zdržovací – negatorní nárok). Již soudní praxí ve věcech ochrany osobnosti dle § 11 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obč. zák.“), která je plně využitelná i v režimu o.z., bylo dlouhodobě a konstantně dovozováno, že neoprávněnost zásahu do osobnostních práv je vyloučena tam, kde k němu došlo v rámci výkonu jiného subjektivního práva či povinnosti stanovených zákonem (jako je např. výkon práv účastníka v řízení nebo výkon svědecké či znalecké povinnosti) s výjimkou případů, kdy se ten, kdo právo či povinnost vykonává, dopustí excesu. Např. v rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 795/2002 ze dne 14. 5. 2002 bylo vyloženo, že jestliže svědek, řídící se povinnostmi svědku uloženými, v trestním řízení vypoví, že má za to, že se někdo dopustil trestné činnosti, nejde o neoprávněný zásah do práva na ochranu osobnosti. Ve shodě s tím Nejvyšší soud např. v rozsudku sp. zn. 30 Cdo 1404/2006 ze dne 31. 10. 2006 dovodil, že pokud osoba vypovídající v soudním řízení zasáhne do osobnostních práv jiného, nejde o zásah neoprávněný, s výjimkou případu, kdy se ten, kdo výpověď před soudem činí, dopustí excesu; o neoprávněný zásah zejména nejde, stal-li se přiměřeným způsobem a není-li v rozporu s takovými oprávněnými zájmy fyzické osoby, na kterých je třeba trvat s ohledem na zajištění základní úcty k její důstojnosti. Tyto dlouhodobé a konstantní závěry vycházejí primárně již ze Sborníku stanovisek, závěrů, rozborů a zhodnocení soudní praxe, zpráv o rozhodování soudů a soudních rozhodnutí Nejvyššího soudu, který vydal Nejvyšší soud ČSSR v roce 1980 (S III, str. 196). Skutečnost, že vzhledem k institutu tzv. zákonné licence je obecně neoprávněnost zásahu do osobnostních práv ve vztahu k výkonu procesních podání a výpovědí svědků, účastníků řízení a jejich zástupců v jiných řízeních vyloučena s výhradou excesu, je stvrzena bohatou judikaturou Nejvyššího soudu (dále např. i usnesení sp. zn. 30 Cdo 3453/2011 ze dne 21. 12. 2012 či sp. zn. 30 Cdo 1225/2013 ze dne 23. 5. 2013), a to dokonce včetně stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 13/2007 ze dne 14. 4. 2010. Za exces je přitom v soudní praxi považováno, pokud se taková osoba svými výroky dopustila trestného činu či pokud její výroky vůbec nesouvisely s předmětem řízení.

7. Posuzovaný výrok žalované, učiněný dne 12. 5. 2016 u Okresního soudu v Břeclavi v rámci její svědecké výpovědi (§ 126 o.s.ř.) ve věci sp. zn. 6 C 61/2014, nelze danou optikou hodnotit jako neoprávněný zásah do práva na ochranu osobnosti žalobce. Ve smyslu výše uvedené konstantní judikatury je předmětné jednání žalované kryto okolností vylučující neoprávněnost zásahu, neboť bylo učiněno osobou plnící povinnost podat svědeckou výpověď (§ 126 odst. 1 o.s.ř.) a tematicky se týkalo otázek souvisejících s předmětným soudním řízením (jehož předmětem byly žalobcem neúspěšně uplatněné satisfakční nároky z titulu údajného pohřbení bratra žalobce, pana O. S., v rozporu s jeho údajnou vůlí nikoli v hrobě č. XXXX, nýbrž v hrobě č. XXXX na pohřebišti v XXXX). Nelze proto považovat za exces z předmětu daného řízení, pokud se v tomto rámci žalovaná z pozice svědkyně vyjadřovala rovněž k otázkám vztahů mezi žalobcem a jeho bratrem. Žalobce současně nijak netvrdil ani nedokazoval, že by žalovaná byla uznána vinnou ze spáchání trestného činu křivě výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (§ 346 trestního zákoníku), a proto exces žalované z výkonu zákonné licence nelze ani v tomto směru dosledovat. Oproti přesvědčení soudu prvního stupně tudíž dané skutkové okolnosti neznamenají pouze jakousi „zanedbatelnost“ posuzovaného zásahu, nýbrž v důsledku existence zákonné licence (tj. okolnosti vylučující neoprávněnost zásahu) vedou k vyloučení neoprávněnosti zásahu žalované do práva na ochranu osobnosti žalobce.
8. Dalším důvodem neúspěchu žaloby je pak fakt, že právo domáhat se upuštění od zásahu (§ 82 odst. 1 o. z.) je dle soudní praxe i právní doktríny podmíněno trváním, pokračováním či reálnou hrozbou opakování zásahu, a nepřichází proto v úvahu u jednorázových a již dokonaných zásahů (např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 4. 1997, sp. zn. 23 C 3/97, publikovaný v Soudních rozhledech 6/1997, s. 148, či Doležilek, J.: Přehled judikatury ve věcech ochrany osobnosti. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 120; dále viz Pavlík, P. in Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek I. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 315, marg. č. 82 2, či Ryška, M. in Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 133, marg. č. 82 12 a zdroje tam uvedené) Nelze je proto (i při odhlédnutí od institutu zákonné licence vylučujícího neoprávněnost zásahu) s úspěchem uplatnit v důsledku jednorázového podání svědecké výpovědi žalovanou.
9. Odvolací soud nepřehlédl, že soud prvního stupně opomenul návrhy žalobce na dokazování „účty“ O. S. a paní P., jakož i na výslech manželky žalobce, když nijak nerozhodl, že tyto důkazy neprovede. Právě tak v odůvodnění rozsudku v rozporu s § 157 odst. 2 o.s.ř. nevyložil (s výhradou výslechu manželky žalobce), proč tyto důkazy neprovedl. Dané pochybení soudu prvního stupně nemá ovšem vzhledem k výše uvedenému žádný dopad na výsledek řízení. Pokud pak žalobce v odvolacím řízení navrhoval doplnění dokazování těmito soudem prvního stupně neprovedenými důkazy, odvolací soud dokazování o navržené dosud neprovedené důkazy (§ 213 odst. 4 o.s.ř.) nedoplnil, neboť obdobná skutková zjištění by byla vzhledem k výše uvedeným právním důvodům neúspěchu žaloby zcela irelevantní a na výsledku řízení by nemohla měnit ničeho.
10. Se zřetelem k výše uvedenému odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně jako ve výsledku věcně správný potvrdil dle § 219 o.s.ř., a to včetně výroku o nákladech řízení (§ 142 odst. 1 o.s.ř.).
11. O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 142 odst. 1 o.s.ř. za použití ustanovení § 224 odst. 1 o.s.ř. tak, že plně úspěšné žalované přiznal právo na náhradu nákladů proti neúspěšnému žalobci. Odvolací soud přiznal žalované právo na náhradu nákladů odvolacího řízení v částce 465,87 Kč, sestávající z náhrady hotových výdajů spočívající v cestovním žalované (§ 157 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce) určeném dle vyhl. č. 463/2017 Sb., tj. 84,4 km (cesta XXXX, XXXX – Brno, Rooseveltova 16 a zpět), při náhradě za 1 km jízdy á 4 Kč, při udávané průměrné spotřebě 5,1 l na 100 km a ceně za 1 l motorové nafty 29,80 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné za předpokladu, že dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu, který rozhodoval ve věci v prvním stupni, ve lhůtě do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu.

Brno 21. února 2018

JUDr. Kateřina Čuhelová, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu